

TOBB, KOBİ'LERİ İHRACATÇI YAPIYOR

Özel sektörümüzün çatı kuruluşu olan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, 81 il ve 160 ilçeye yayılmış 365 Oda ve Borsası ve 1,5 milyonu aşan üyesiyle bir taraftan yurt içinde istihdam ve yatırım seferberliği sürdürürken, diğer taraftan da ihracatımıza yeni bir ivme kazandırmak için hareket geçti. TOBB, daha fazla KOBİ'yi ihracata yönlendirerek, dünya pazarlarının kapısının açılmasını hedefliyor.

Daha fazla KOBİ'yi ihracatçı yapmak istediklerini, bu yolla ülke ekonomisine istihdam ve döviz kazandıracaklarını belirten TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, küresel tedarik zincirinde Türkiye'nin güçlü ekonomik yapısıyla var olması için çabaladıklarını söyledi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), KOBİ'leri ihracat konusunda bilinçlendirip, cesaretlendirerek; ülke ekonomisine yeni ihracatçı firmalar kazandırabilmek için atağa kalktı. Bu kapsamda TOBB bünyesinde "Dış Ticarete İstihbarat" konusunda Oda ve Borsa personellerine eğitim verildi.

Ticari bilgi ve istihbarata genel teorik ve bilimsel yaklaşımlar, ticari bilgi ve istihbarat sistemi, nokta atışı ihracat modeli, hedef pazar, müşteri ve rakip analizleri ve hedef pazar operasyon planı konularında teorik ve uygulamalı olarak gerçekleşen teknik eğitimin ardından, programın son gününde dış ticarete genel kavramlar ve güncel durum, dış ticarete işlem akışı, ihracata yönelik devlet yardımları ile önemli kaynaklar hakkında bilgi verildi.

"Ülke ekonomisine istihdam ve döviz kazandıracamız"

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu da TOBB olarak üyelerine yönelik başlattıkları "Dış Ticarete İstihbarat" projesinin ardından ikinci projelerinin de dijital alanda üyelerin uluslararası alanda ticari işbirliğini geliştirmeye yönelik olduğunu ve bu yıl içinde hizmete gireceğini bildirdi.

Daha fazla KOBİ'yi ihracatçı yapmak istediklerini, bu yolla ülke ekonomisine istihdam ve döviz kazandıracaklarını dile getiren TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, küresel tedarik zincirinde Türkiye'nin güçlü ekonomik yapısıyla var olması için çabaladıklarını söyledi.

79 milyar doları aşan ihracat değeri

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) verilerine göre 2015 yılı itibarıyla 64 bin 752 girişimci ihracat yaparken, 68 bin 561 girişimci ise ithalat işlemi yaptı.

2015 yılı sonu itibarıyla toplam ihracat yapan girişimlerin %95,4'ünü oluşturan KOBİ'ler yine aynı dönemde 79 milyar doları aşkın ihracat değeri ile toplam ihracatın %55,1'ini gerçekleştirirken toplam ithalatımızın ise %37,7'sini gerçekleştirdi. KOBİ'ler söz konusu dönemde ayrıca sanayi sektöründe yapılan ihracatın %35,5'ini gerçekleştirirken ticaret sektöründe yapılan ihracatın ise %86,3'ünü gerçekleştirdi.

Toplam girişim sayısının %99,8'ini oluşturan KOBİ'ler en fazla ticaret sektöründe faaliyet gösteriyor. Her 10 KOBİ'den 4'ü toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet gösterirken bu faaliyet alanını sırasıyla motorlu kara taşıtlarının onarımı, ulaştırma ve depolama ve imalat sanayi sektörleri takip ediyor.

Fotoğraflar: Dünya Gazetesi Fotoğraf Arşivi

“TOBB’UN KOORDİNASYONUYLA DÜNYADAKİ EN UZAK PAZARLARA ULAŞACAĞIZ”

Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci, “TOBB koordinasyonunda Oda ve Borsa üyelerine nitelikli ticari ve teknik bilgiye rahatlıkla ulaşabilme fırsatı tanıyoruz. Firmalarımız edindikleri bu bilgiler ile dünyada en uzak pazarlara artık korkmadan, çekinmeden, daha rahat bir şekilde ulaşabilecek” dedi.

Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci, “KOBİ’lerimizin ihracat konusunda bilinçlendirilmesi ve cesaretlendirilmesini esas aldığımız eğitimler ile ekonomimizi yeni bir atılım hareketi kazandırmayı ve yeni ihracatçı firmalarımıza daha fazla ve çeşitli pazarlara erişmeyi hedefliyoruz” dedi.

“TOBB koordinasyonunda Oda ve Borsa üyelerine nitelikli ticari ve teknik bilgiye rahatlıkla ulaşabilme fırsatı tanıyoruz. Firma-

larımızı cesaretlendirerek onların daha fazla ihracat yapmalarının önünü açmayı istiyoruz” diye konuşan Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci sorularımızı yanıtladı.

TOBB, KOBİ’ler başta olmak üzere firmalarımızı dünya pazarlarına daha kolay açılabilmesi için birçok çalışma yürütüyor. Bunlardan birisi de “Dış Ticarete İstihbarat” eğitimleri. TOBB’un bu çalışmalarını nasıl

değerlendiriyorsunuz?

KOBİ’lerin giderek ekonominin can damarı ve itici gücü haline geldiği günümüzde ülkemizde halen dış ticaret erbabı olmayan birçok KOBİ bulunmaktadır. Gelecek yıllardaki ihracat hedeflerimize daha kararlı ve sağlıklı yürüyebilmek için KOBİ’lerimizin ihracat potansiyellerinin ve kapasitelerinin artırılması büyük önem arz etmektedir. İşte bu bağlamda, ihracat yapmayan KOBİ’leri ihracatçı hale getir-

mek için TOBB öncülüğünde “Dış Ticarete İstihbarat” eğitimleri düzenlenmektedir.

Saha araştırmaları ve kamuoyundan edinilen bilgilerin sonucunda özellikle KOBİ’lerimizin çekindiği bir alan olarak da nitelendirilebilen dış ticaretin KOBİ’lerimiz için kolaylaştırılması ve KOBİ’leri dış ticaret ve özellikle de ihracat konusunda bilinçlendirmek ve cesaretlendirmek amacıyla düzenlenen bu eğitimler ile Hükümetimizin girişimlerimize vermiş olduğu teşvik ve desteklerin daha etkin şekilde kullanılması da hedeflenmektedir.

“Eğitimler ile yeni bir atılım hareketi kazandıracaktır”

Hükümetimizin yatırım ve ihracat için üretim ihracatçılarımızın hizmetine sunduğu teşvik ve desteklerden daha sağlıklı bir şekilde faydalanma, bilgi ve birikimlerini ürüne dönüştürerek ürünlerini dış pazarlar ile paylaşma isteğine sahip girişimlerimizin ekonomimize canlandırılması için bu eğitimler büyük öneme sahiptir.

Söz konusu bu eğitimler ile ihracat yapmak isteyen KOBİ’lerimizin belirlediğimiz hedef pazarlara ulaşımının ve yurt dışındaki müşteriler ile daha sağlıklı ve direkt iletişim kurabilmelerinin önünü açmayı ve ülke mevzuatları hakkında bilgilendirme yapmayı hedeflemekteyiz.

KOBİ’lerimizin ihracat konusunda bilinçlendirilmesi ve cesaretlendirilmesi esas aldığımız bu eğitimler ile ekonomimize yeni bir atılım hareketi kazandırmayı ve yeni ihracatçı firmalarımıza daha fazla ve çeşitli pazarlara erişmeyi hedefliyoruz.

TOBB bünyesinde Oda ve Borsa personeline verilen eğitimler üç grup halinde planlanmıştır. Oda ve Borsa personellerine verilen bu eğitimler ile KOBİ’lerimizin çekindikleri bir alan olan dış ticaret alanındaki yetkinliklerinin katlanarak artacağına inanıyoruz.

“Firmalarımızı cesaretlendiriyoruz”

Giderek hızlanan küresel ticaretin önemli aktörlerinden biri olan ülkemizde, gerek ciro gerekse de çalışan sayısı açısından girişimlerimizin büyük bir çoğunluğunu oluşturan KOBİ’lerimizin küresel ticaretteki rollerinin artırılmasını amaçladığımız bu eğitimler ile KOBİ’lerimizin sınırlara takılı kalmaktan ziyade dünyanın her köşesine rahatlıkla ulaşabilmelerinin

2016 yılı içerisinde verilen destekler

PROGRAM ADI	Esnaf ve Sanatkârlar	
	İşletme Sayısı	Ödeme Miktarı (TL)
Ar-Ge ve İnovasyon Endüstriyel Uygulama Destek Programı	46	1.796.114
Genel Destek Programı	1.897	9.853.764
Girişimcilik Destek Programı	10.172	155.055.321
KOBİ Proje Destek Programı	13	273.59
Teminat Giderleri Desteği	46	33.19
KOBİGEL-KOBİ Gelişim Destek Programı	23	2.670.036
TOPLAM	11.931*	169.682.015

* Bir işletme birden fazla destek programından yararlanabildiğinden elde edilen rakam net işletme sayısını göstermektedir.

Not: 31.12.2016 itibarıyla KOSGEB veri tabanına kayıtlı 1.074.747 işletmeden 481.161 tanesi esnaf ve sanatkâr işletmesidir.

önünü açmaya çalışıyoruz. Firmalarımızı cesaretlendirerek onların daha fazla ihracat yapmalarının önünü açmayı istiyoruz.

TOBB bünyesinde düzenlenen “Dış Ticarete İstihbarat” eğitimleri ile Oda ve Borsalarımız kanalıyla firmalarımıza ulaşıyoruz ve TOBB koordinasyonunda Oda ve Borsa üyelerine nitelikli ticari bilgiye ve teknik bilgiye rahatlıkla ulaşabilme fırsatı tanıyoruz. Firmalarımız edindikleri bu bilgiler ile dünyada en uzak pazarlara artık korkmadan, çekinmeden, daha rahat bir şekilde ulaşabilecek; Hükümetimizin belirlediği hedef ülke pazarlarına daha etkin bir şekilde ihracat yapabileceklerdir.

Bunun yanında, KOBİ’lerimizin dünyadaki rakipleri ile daha çetin bir rekabetin içine girmesi ve bu rekabetin sonucunda müşterilerine daha hızlı şekilde ulaşabilmeleri de eğitimlerin sonucu olarak elde etmek istediğimiz unsurlardan olarak karşımıza çıkmaktadır. Karmaşık gibi görünen ülke mevzuatlarının ve dış ticaret prosedürlerinin KOBİ’lerimizin erişebileceği nitelikli ticari bilgi ve teknik bilgi ile beraber daha kolay bir hal alacağına inandığımız bu eğitimlerin sonucunda KOBİ’lerimiz yeni teknoloji ve uygulamaları da daha etkili bir şekilde kullanarak ihracatımıza ve ekonomimize katkı sağlayacaklardır.

Gelecek dönemlerde küresel ekonomide güçlü aktörlerden biri olmayı hedefleyen ülkemizde, ticari girişimlerimizin büyük bir çoğunluğunu oluşturan KOBİ’lerimizin dış ticaret alanında faaliyet göstermeleri ve ihracat yapmaları bütün bu hususlar bağlamında Hükümetimizin,

Bakanlığımızın ve TOBB’un önemseydiği konuların başında gelmektedir.

Bakanlığımızın “ihracat” özelinde 2017’de hayata geçirmeyi planladığı proje ve uygulamaları öğrenebilir miyiz? KOBİ’lere yönelik çalışmalarından da bahsedebilir misiniz?

Uluslararası ticari faaliyetlerin geliştirilmesi ve mevcut seviyenin korunmasına yönelik arayışlar bu alanda yeni uygulamaların ortaya çıkması sonucunu doğurmaktadır. Ülkemizin de aralarında bulunduğu birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomiler, ticari hayatın çeşitli alanlarında yenilikçi bir anlayışla hızlı, etkin değişiklikler yapmaktadır. Bu kapsamda, özellikle finansman temini noktasında dünyada son dönemde önem kazanan yeni bir anlayış kısa bir süre önce ülkemizde de hayata geçirilmiştir.

KOBİ’lerimiz ile tacir, esnaf, çiftçi, üretici örgütü ve serbest meslek erbabımızın finansmana erişimini kolaylaştırmak, rekabet güçlerini artırmak ve dolayısıyla ülkemiz ekonomisinin dengeli ve istikrarlı büyümesine katkı sağlamak amacıyla hazırlanan 6750 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu’nu geçtiğimiz Ekim ayı içerisinde yasalaştı. Bu Yasa 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

6750 sayılı Yasa ile getirilen yenilikler

6750 sayılı Yasa ile getirilen yenilikleri, işletmelerimiz için oluşan imkânlar kısaca şu şekilde özetlenebilir;

• Tacir, esnaf, çiftçi, üretici örgütü, serbest meslek erbabı, geniş bir portföye sahip

taşınır varlıklarını teminat olarak gösterip kredi kullanabilecek.

- Kredi kuruluşları hammadde, ağaç, stok gibi maddi varlıklar ile alacak, fikri ve sınai mülkiyete konu haklar ile kira gelirleri gibi gayri maddi taşınır varlıkları teminat olarak kabul edebilecektir. Bununla birlikte, ticari aktörler mevcut veya müstakbel taşınır varlıkları ile bunların getirilerini de rehin olarak gösterebilecek.

- Ticari işletme veya esnaf işletmelerinin taşınır varlıklarının borcu karşılması halinde bu işletmelerin tamamı üzerinde rehin tesis edilemeyecek.

- Teminat olarak gösterilen aynı taşınır varlık birden çok rehne konu edilebilecektir. Ayrıca, rehinli taşınır varlıklar sicile tescil edilerek kaydıyla rehinli olarak devredilebilecek.

- Banka ve finansal kuruluşların yanı sıra, KOSGEB, TUBİTAK, Kredi Garanti Fonu (KGF) gibi kamu veya özel kurum ve kuruluşlar da taşınır rehni karşılığında kredi veya kefalet sağlayabilecek.

- Tacir ve esnafın taşınır varlıklarını teminat olarak kabul edip birbirlerinin yatırımlarını finanse edebilecekler.

- Yabancı para birimleri üzerinden rehin kurulabilecek.

- Rehin sözleşmelerinin düzenlenmesi ile sicilde tescil edilen işlemler için vergi, resim, harç ve değerli kâğıt bedeli ödemeyecek.

Bunların yanı sıra, 6750 sayılı Kanunun getirdiği en önemli yeniliklerin başında Rehinli Taşınır Sicili'nin kurulması gelmektedir. Bu Sicil, rehin işlemlerinin gerçekleştirilmesine imkân veren ve bu işlemlerin kaydının tutulduğu platform anlamına gelmektedir. Türkiye Noterler Birliği tarafından rehinli işlemlerin elektronik ortamda veya noterlikler nezdinde fiziki ortamda gerçekleştirilmesi amacıyla kısaca TARES olarak isimlendirilen Taşınır Rehin Sicil Sistemi oluşturuldu. TARES 1 Ocak tarihi itibarıyla hizmet vermeye başladı.

Rehinli Taşınır Sicili; kısa süre içerisinde motorlu araç sicili, gemi ve hava aracı sicili gibi diğer siciller ile entegre edilecektir. Böylece, kredi veya kefalet talebinde bulunanların tüm rehinli taşınır varlıkları rehin alacakları tarafından sorgulanabilecektir.

TARES üzerinden neler yapılacak?

- Rehin sözleşmesinin tescil edilmesi,
- Tescil edilen rehin sözleşmesinde değişiklik yapılması,

- Tescil edilen rehin sözleşmesinin sicilden silinmesi,

- Rehinli taşınır varlıklar ile rehin hakkının devredilmesi ve

- Rehin verenin rehinli işlemlerinin sorgulanması işlemleri yapılabilmektedir.

Bakanlığımız ve Noterler Birliği arasında yapılan TARES protokolü gereğince Sicilde verilecek tüm hizmetler noterlikler tarafından elektronik veya fiziki ortamda yürütülmektedir.

“Kooperatifleşmeye önem veriyoruz”

Bakanlığımızca ülkemizde kooperatifçiliğin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması hedefleri çerçevesinde çeşitli proje ve faaliyetler yürütülmektedir. 4572 sayılı Kanun

kapsamında faaliyet gösteren kooperatif ve birliklerin örnek ana sözleşmelerinde uygulamada kolaylıklar sağlayacak değişiklikler yapıldı. Bu doğrultuda, Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri ile her yıl düzenli olarak yapılan toplantılarda Birliklerden gelen öneri ve talepler dikkate alınarak ihtiyaç doğrultusunda gerekli mevzuat değişiklikleri yapılacaktır. 4572 sayılı Tarım Satış kooperatifleri ve Birlikleri Hakkında Kanunda, 2013 yılında yapılan önemli değişikliklerle Birliklerin “Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu (DFİF)” borçlarını yeniden yapılandırarak yaklaşık olarak yarıya indirildi. 1,28 milyar TL olan borçlarını yaklaşık 574,5 milyon TL'ye düşürüp birliklere toplamda 710 milyon TL avantaj sağlandı. Böylece borcun vadesini de 15 yıla yayarak,

Birliklerin kamu kaynaklarından uzun yıllar faydalanması sağlandı.

Enerji bağımlılığına son

Yaşanan enerji krizleri, yükselen enerji bağımlılığı ve günümüzün en ciddi çevresel konularından biri olan ve artan sera gazı salınımıyla birlikte ortaya çıkan küresel ısınma dünya genelinde pek çok ülkeyi yenilenebilir enerji kaynaklarına yöneltmiştir. Söz konusu yönelim özellikle Danimarka, Almanya, Kanada ve ABD gibi gelişmiş ülkelerde toplumsal sorumluluk ilkesi ile çalışan kooperatifler çatısı altında gerçekleştirilerek vatandaşa kendi enerjisinin sahibi olma imkânı sağlanmıştır.

Dünyadaki başarılı örneklerinden hare-

ketle son 4 senedir çalışmaları devam eden yenilenebilir enerji kooperatiflerine yönelik önemli mevzuat ve farkındalık çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Mevcut durumda Ankara, Adana, Amasya, Bursa, Çorum, İzmir, Denizli, Konya, Gaziantep, Niğde ve Karaman'da olmak üzere toplamda 13 adet yenilenebilir enerji kooperatifinin kuruluşu sağlanmıştır. Bakanlığımızın girişimleri ve diğer ilgili kurumların olumlu katkıları ve yapıcı işbirliği sonucunda "Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" 23 Mart 2016 tarihli ve 29662 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelik ile kooperatifler için yeni bir düzenleme getirilerek ortak sayıları ile doğru

orantılı olacak şekilde, 5 MW'a kadar lisanssız üretim yapabilmelerinin önü açılmış, kooperatifler için bir takım kolaylıklar sağlanmıştır.

Kadın girişimcilere büyük fırsat

Kadınlarımızın girişimcilik kabiliyetlerinin artırılması ve ekonomide bir aktör olarak yer almalarının sağlanması için kooperatifler çatısı altında örgütlenmeleri amacıyla "Kadın Kooperatifleri Tanıtım ve Kapasite Geliştirme Projesi" hazırlanarak uygulamaya konulmuştur. Bu çerçevede, kadın girişimcilere yönelik eğitimlerde kullanılmak üzere kitapçıklar, broşürler, kısa filmler ve diğer eğitim dokümanları hazırlanmıştır. Proje kapsamında bugüne kadar Amasya, Bolu, Gaziantep, Kars, Malatya ve Şanlıurfa gibi birçok değişik ilde düzenlenen eğitimlere katılan yaklaşık 2.000 kadın kooperatifçi ve girişimcinin; ekonomik ve sosyal hayata katılmalarına fırsat oluşturulması, gelir elde ederek kendilerine olan özgüvenlerinin artırılması, bölgesel istihdama katkıda bulunulması, kooperatifler aracılığı ile demokratik anlamda yönetim tecrübesi sahibi olmaları hedeflenmektedir.

Esnaf ve sanatkârlara yönelik kredi ve destekler

16.12.2015 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile esnaf ve sanatkârlara sıfır faizli kredi imkânı sunulmuştur. Bu kapsamda; kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerde faaliyet gösteren 142 kişiye 4.072.600 TL, usta girişimci statüsündeki 167 kişiye 6.824.879 TL, 13 genç girişimciye 778.000 TL ve tüm esnaf ve sanatkârlarımız arasından 47.767 kişiye 1.349.724.684 TL kredi kullanımı sağlanmıştır. Ayrıca Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri (ESKKEK) aracılığıyla %50 faiz destekli olarak kullanılan kredilerde rakamlar şu şekildedir:

• 31.12.2016 itibarıyla kredi kullanan esnaf ve sanatkâr sayısı 432.826 ve toplam kredi hacmi 20.359.055.127 TL'dir.

• 31 Aralık 2016 itibarıyla kredi kullanan esnaf ve sanatkâr sayısı 2015 yılsonu itibarıyla kredi kullanan (353.627) ortak sayısına göre yaklaşık %22,4 oranında artarak 432.826 olarak gerçekleşmiştir. 2002 yılı sonuna göre 6,8 kat artış gösterdi.

• 31 Aralık 2016 itibarıyla kullanılan kredi hacmi 2015 yılsonu itibarıyla gerçekleşen kredi hacmine göre (16 milyar 159 milyon 93 bin 348 TL) yaklaşık %26 oranında

artarak 20 milyar 359 milyon 55 bin 127 lirayı aşmıştır.2002 yılına göre ise yaklaşık 131 kat arttı.

- 2016 yılı içinde (Ocak-Aralık döneminde) kullanılan kredi miktarı 2015 yılı içinde (12 ayda) kullanılan kredi miktarına (9 milyar 975 milyon 256 bin 950 TL) yaklaşık % 25 artarak 12 milyar 38 milyon 254 bin 258 liraya ulaştı. 2002 yılı sonu rakamına göre ise (154 milyon TL) yaklaşık 78 kat arttı.

- 31.12.2016 itibariyle 942 ESKKK'dan 891'i kredi verebilecek düzeyde.

31.12.2016 tarih ve 29935 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu'nun 27.12.2016 tarih ve 2016/9666 sayılı Kararı gereğince 1 Ocak - 31 Aralık 2017 tarihleri arasında esnaf ve sanatkârlara, Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi (ESKKK) kefaletiyle veya ESKKK kefaleti olmaksızın doğrudan Türkiye Halk Bankası A.Ş. tarafından bankacılık ve kredi mevzuatı çerçevesinde %50 veya %100 faiz indirimli (faizsiz) olarak ve 5 yıla kadar uzun vadeli kredi imkânları sunulmaya devam edecek.

KOSGEB destekleri

Geleneksel, kültürel, sanatsal değeri olan

kaybolmaya yüz tutan meslek kollarında faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârlar, Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında, kredi başvuru tarihi itibariyle en az 3 yıl ustalık belgesine sahip olan ve ustalık belgesiyle ilgili meslek kolunda son 1 yıl içinde kendi adına işletme kurduğunu belgeleyen esnaf ve sanatkârlar, KOSGEB tarafından sağlanan hibe ve faizsiz kredi desteğinden yararlananlar hariç olmak üzere, KOSGEB Girişimcilik Destek Programını bitiren, başvuru tarihinde 30 yaşını tamamlamamış olan esnaf ve sanatkârlar %100 faiz indirimli imkânlarından 2017 yılı boyunca yararlanabileceklerdir. Bunların dışında, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) tarafından da esnaf ve sanatkârlarımıza destek sağlanmaktadır.

Esnaf ve sanatkârlar için öncelikler

Kamu kurum ve kuruluşları ile birlikte esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının da katılımıyla hazırlanan Esnaf ve Sanatkârlar Değişim, Dönüşüm, Destek Strateji Belgesi (3D) ve Eylem Planı (ESDEP) Yüksek Planlama Kurulu'nun 9 Nisan 2010 tarihli kararı ile kabul edilmesini müteakip 7 öncelik ve 30

tedbir ile yürürlüğe konulmuştur.

ESDEP'in daha dinamik bir yapıya kavuşturulması için mevcut tedbirlerde güncelleme yapılması planlanmaktadır. Tedbirlerin ve strateji belgesinin değerlendirilerek güncellenmesi, ESDEP'in günümüzün değişen ekonomik şartları da göz önüne alınarak dinamik bir yapıya kavuşturulması önem arz etmektedir.

Esnaf ve sanatkârların kamusal desteklerle ilgili sorunlarının tespiti ile bu sorunlardan teşvik ve destekler ile çözülebileceklerin belirlenmesi, mevcut teşvik ve destek sağlayan kurum ve kuruluşların bu sorunların çözümünde alabileceği rollerin araştırılması, bu kurum ve kuruluşların rol alamadığı veya almayacağı alanlarda ise Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca yapılabileceklerin tespit edilmesi amaçlarıyla Esnaf ve Sanatkârlar Destek Sistemi (ESDES) Hazırlama Projesi 2012 yılında Kalkınma Bakanlığına sunulmuş ve 2013 yılı Yatırım Programında yer alarak hayata geçirilmiştir.

Bakanlığımızca geliştirilen yeni destek önerilerinden girişimci usta desteği, kaybolmaya yüz tutmuş geleneksel mesleklere yönelik destek ve makine teçhizat alım desteği 2015 ve 2016 yıllarında Bakanlar Kurulu Kararı ile hayata geçirilmiştir.

Bu kapsamda 31.12.2016 tarihi itibariyle kaybolmaya yüz tutan meslek kollarında faaliyet gösteren 142 esnaf ve sanatkâra 4.072.600 TL; yeni iş kuran 167 girişimci ustaya ise 6.824.879 TL tutarında kredi kullanılmıştır. Ayrıca 30 bin TL sıfır faizli kredi kapsamında ise 48.767 esnaf ve sanatkâra 1.349.724.684 TL, 13 genç girişimciye 778.000 TL kredi kullanılmıştır.

Sektör Analizleri Projesi

640 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 12'nci maddesinin birinci fıkrası (c) bendi ile Bakanlığımıza "Esnaf ve sanatkârların sorunlarını tespit etmek, çözüm önerileri geliştirmek ve ilgili kurumlar nezdinde girişimde bulunmak" görevi verilmiştir. Genel Müdürlüğümüzce bu doğrultuda, esnaf ve sanatkârların faaliyet gösterdiği sektörlerde detaylı sektör analizleri yaparak mevcut durumlarını ortaya koymak ve gelecek projeksiyonlarını çizmek üzere Esnaf ve Sanatkâr Özelinde Sektör Analizleri Projesi hayata geçirilmiştir.

Projenin amacı her bir sektörde;

- Sektörde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârların mevcut durumlarını, sorunlarını,

ihtiyaçlarını ve beklentilerini tespit etmek,

- Tespit edilen sorunlara çözüm önerileri geliştirmek,
- İlgili sektörde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârların rekabet gücünün artırılabilmesi için, sektördeki yurtiçi ve yurtdışı iyi uygulamalar, yeni akımlar, yönetsel ve teknolojik gelişmelerin tespit edilmesi,
- Bu çerçevede sektör vizyonunu ortaya koymak ve sektörü bu vizyona taşıyacak gelişme eksenlerini tanımlamaktır.

Uluslararası Rekabet Gücünün Artırılması Projesi

Esnaf ve Sanatkârların Uluslararası Rekabet Gücünün Artırılması Projesi uluslararası pazarda kabul görebilecek nitelikte üretim yapabilen küçük işletmelerin, esnaf ve sanatkârların bir kısmının kamu otoritesi öncülüğünde yürütülecek bir proje kapsamında eğitim, danışmanlık, marka/tasarım etkinlikleri, sektörel fuarlara katılım, KOBİ düzeyinde forumlara katılım gibi faaliyetlere iştirak etmesi esaslarına dayanmaktadır. Proje ile esnaf ve sanatkârların uluslararası pazarlar hakkında deneyim ve özgüven kazanması amaçlanmaktadır. Bu genel amaçtan hareketle;

- Tekstil, giyim, ayakkabı ve mobilya gibi sektörlerde gelişime açık işletmelerin/esnaf ve sanatkârların tespit edilmesi,
- Tespit edilen işletmelere tasarım, markalaşma ve ihracat gibi konularda eğitim verilmesi kapasite artırımı sağlanması,

- Ulusal ve uluslararası fuar katılımı sağlanarak küçük işletmelere ihracat deneyimi kazandırılması,
- KOBİ düzeyinde uluslararası sektörel forum düzenlenmesi ve iş ilişkileri kurulmasının sağlanması,
- TURQUALITY Programı benzeri bir yapının KOBİ'ler için de kurgulanması,
- Esnaf ve sanatkârlara yönelik kurulacak mekanizmanın esaslarının belirlenmesi planlanmaktadır. Proje, bu yıl uygulanmaya başlayacaktır.

Pazarlama ve Markalaşma Projesi

Esnaf ve sanatkârlara yönelik olarak hayata geçirilen bir başka proje olan Esnaf ve Sanatkârlara Yönelik Pazarlama ve Markalaşma Projesi ile başta ihracata yönelik mal ve hizmet üreten ve/veya ticari faaliyette bulun

nan esnaf ve sanatkârların yurt içi ve yurt dışı pazar imkânlarının araştırılması, yeni pazar ve pazar fırsatlarının belirlenmesi, esnaf ve sanatkârların söz konusu imkanlara erişiminin sağlanması hedeflenmektedir.

Bu proje kapsamında belirlenecek sektör ve meslek kollarında;

- Bakanlığımızca yürütülen Esnaf ve Sanatkârlar Özelinde Sektör Analizleri Projesi kapsamında elde edilen verilerin yorumlanması yoluyla esnaf ve sanatkârlarca üretilen mal ve hizmetler ile iç pazar dinamiklerinin tespit edilmesi,
 - Esnaf ve sanatkârların ürünlerini iç ve dış pazarlara arz ederken kullandıkları yöntemlerin tespit edilmesi,
 - Esnaf ve sanatkârların ihracat durumlarının tespit edilmesi ve ihracat potansiyeli taşıyan ürünlerin belirlenmesi,
 - İhracat potansiyeli taşıyan ürünlerin uluslararası pazar trendlerinin tespit edilmesi,
 - Esnaf ve sanatkâr işletmelerinin ihracat potansiyelini artırılmasına yönelik önerilerin tespit edilmesi,
 - İhracat deneyimi bulunan işletmelerin deneyimlerinin alınması ve önerilerinin tespit edilmesi,
 - Esnaf ve sanatkârlarca üretilen ürünlere yönelik, iç ve dış piyasalardaki mevcut arz ve talep koşullarının tespit edilmesi,
 - Esnaf ve sanatkârlarca üretilen mal ve hizmetlere yönelik pazar trendlerinin tespit edilmesi,
 - Yeni pazarların geliştirilmesi için yapılacak gerekenlerin tespit edilmesi,
 - İç ve dış pazarlarda rekabet gücünü etkileyen faktörlerin tespit edilmesi faaliyetleri planlanmaktadır.
- Proje, bu yıl uygulanmaya başlayacaktır.

Hedef Pazar Olarak Belirlenen Ülkelere İhracatımız (Dolar)

	2015	2016	Değişim
ABD	6.395.841.688	6.623.911.416	3,6%
BAE	4.681.255.355	5.407.548.226	15,5%
İran	3.663.759.780	4.967.406.091	35,6%
Polonya	2.329.176.378	2.651.243.591	13,8%
Hindistan	650.318.958	651.714.564	0,2%
Meksika	344.056.346	443.748.782	29,0%
Etiyopya	383.595.916	404.419.649	5,4%
Japonya	334.814.418	354.406.595	5,9%

TOBB BAŞKANI M. RİFAT HİSARCIKLIOĞLU:

TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI İLE GLOBAL KOBİ'LER HEDEFLİYORUZ

TOBB, hâlihazırda ticaretin kolaylaştırılması ve firmalarımızın dünya pazarlarına daha kolay açılabilmesi amacıyla faaliyetlerine aralıksız devam etmektedir.

2023 yılı hedeflerimizin en önemli başlıklarından biri ihracat odaklı büyümedir. Türk özel sektörünün çatı kuruluşu olan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) olarak biz de bu hedefe ulaşmak üzere çalışıyoruz. Başta Gümrük ve Ticaret Bakanlığımız ve Ekonomi Bakanlığımız olmak üzere diğer tüm kamu kurum ve kuruluşlarımızla birlikte hareket ediyoruz.

Lojistik ve bilişim alanındaki ilerlemeler sayesinde rekabet tam anlamıyla küresel bir anlam kazanmıştır. Mal ve hizmetlerin dolaşımı son derece hızlanmıştır. Böyle bir ortamda yatırımlar da artık kolaylıkla ülkeler arasında hareket edebilmektedir. Dolayısıyla yatırımcıların ihtiyaçlarına cevap verecek yatırım ortamının sağlanmasının önemi bir kat daha artmıştır.

Bu aşamada, Dünya Ticaret Örgütü'nün Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması da üye devletlerin kolektif çabaları sonucunda ortaya çıkmıştır.

Hedefi, ticari işlemleri kolaylaştırarak dünya ticaret hacmini artırmak ve küresel refahı yükseltmektir.

Anlaşma ile dünya ticaret hacminin 400 milyar ile 1 trilyon dolar arasında artış göstermesi beklenmektedir.

İş dünyası olarak kamu ve özel sektör kuruluşları arasındaki işbirliğinin ticaretin kolaylaştırılması kapsamında yapılacak çalışmalarda önemli bir yer tuttuğunu düşünmekteyiz. TOBB, hâlihazırda ticaretin kolaylaştırılması ve firmalarımızın dünya pazarlarına daha kolay açılabilmesi amacıyla faaliyetlerine aralıksız devam etmektedir.

Ekonominin nabzını tutuyoruz

Türk özel sektörünün çatı kuruluşu olan TOBB, 81 il 160 ilçeye yayılmış 365 Oda ve Borsası ve 1,5 milyonu aşan üyesi ile ekonominin nabzını yakından tutmaktadır.

TOBB bünyesinde ayrıca, tüm sektörleri kapsayan Türkiye Sektör Meclisleri faaliyet göstermektedir. Bu Meclisler'de, kamu ve özel sektör bir arada çalışmakta, sektörel gelişmeleri takip etmekte, sektörel sorunları değerlendirmekte ve istişare içinde çözüm önerileri hazırlayıp kamu idaresine iletmektedir. Sektör Meclislerimiz, sektörlerimizde ortak görüşlerin oluşturulmasına ve özel sektör ile yetkili merciler arasında bir temas noktası olarak kamu-özel sektör işbirliği ve ortaklığının geliştirilmesine imkân sağlamaktadır.

15 milyar Euro kefalet sağladık

Birliğimiz, TIR Sistemi'nde kefil kuruluşur. 2016 yılında ihracatçılarımıza 15 milyar Euro kefalet sağladık. Bu sayede ülkemiz dış ticaret lojistik faaliyetlerinde 1 milyar dolarlık bir tasarruf elde etmiş oldu.

Dış ticareti kolaylaştırma anlamında bir diğer önemli faaliyetimiz, kara gümrük kapılarının modernleştirilmesidir. 2005 yılında, TOBB ile 137 Oda ve Borsanın ortaklığı ile kurulan Gümrük ve Turizm İşletmeleri Ticaret A.Ş. (GTİ) "yap-ışlet-devret" modeli çerçevesinde sınır kapılarını modernize etmektedir.

Bu modernizasyon kapsamında araç ve yolcu geçiş hacimleri dört kat artarken, gümrükte geçen süre yarıya indirilmiştir. Bu sayede ihracat yapan şirketlerimiz nakliye ve gümrük işlemlerinden yılda 400 milyon liraya yakın tasarruf elde ettiler.

Projemiz dünya çapında büyük ilgi gördü

Kapılarda yılda 3,5 milyon araca ve 10 milyonun üzerinde yolcuya hizmet

verilmektedir. Bu projemiz dünya çapında da büyük ilgi gördü. Birleşmiş Milletler tarafından en iyi uygulama "best practise" olarak seçildi. Şimdi bu modelimizi çevre coğrafyamızdaki ülkelerde de tanıtıyor ve bu ülkelerde de uygulamak için çalışıyoruz.

Bu ve buna benzer örneklerde de görüldüğü gibi kamu ve özel sektör arasındaki işbirliği doğru kurgulandığında, ortaya firmalarımız açısından son derece pozitif sonuçlar çıkmaktadır.

Bu işbirliğinin önemi aslında Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması ile bir kez daha ortaya çıkmıştır. Anlaşmanın ortaya koyduğu hedeflere ulaşılmasında, özel sektörün sahadaki problemleri karar mekanizması olan kamu kurumlarına düzgün ve sağlıklı bir şekilde aktarması önemli bir ön koşuldur.

Dolayısıyla kamu ve özel sektör arasındaki işbirliğini ne kadar güçlü tesis edersek, küreselleşmenin getirdiği imkanlardan o kadar çok faydalanabiliriz.

Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu'nun başarılı olması için öncelikle bu kurula katılan kamu ve özel sektör kuruluşlarının ticaretin önündeki engelleri, zorlukları ortadan kaldırma konusunda kararlı olmaları gerekiyor. Sorunları iyi analiz edip çözüm yollarının belirlenmesinden sonra etki analizi ile sağlanacak fayda çok iyi ortaya konmalıdır.

Teşhis iyi yapılmalı

Bu şu açıdan önemli; bazen çözüm yolu olarak belirlenen konu, daha maliyetli ve başka sorunlara neden olabilir. Yani teşhis iyi yapılmalı ve ardından ortaya konacak tedavi yöntemlerinin etkileri iyi bilinmelidir.

Diğer taraftan, birçok kamu kurum veya kuruluşu tarafından yürütülen esas itibarıyla ticaretin kolaylaştırılması amacıyla faaliyet gösteren çeşitli kurul, komite, çalışma veya teknik komite bulunmaktadır. Bu yapıların birbirleri ile olan koordinasyonu çok iyi sağlanmalıdır.

Bu koordinasyon olmadığı takdirde belirli konularda farklı kurullar tarafından mükerrer çalışmalara şahitlik etmekteyiz. Söz konusu yapılar ile Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu arasında etkin bir iletişimin kurulması Kurulu'nun başarısını artıracaktır.

Sonuç odaklı çalışmalı

Bir diğer başarı kriteri, bizim bir alışkanlığımız vardır. Raflar bol raporlarla doludur ancak bunlar sadece orada durmaya mahkûmdurlar. Burada önemli husus uygulamadır. Kurulu'nun başarı kriterinin uygulamada ve sağlayacağı somut faydalarla ölçüleceğini belirtmek isterim. Kurulu'nun sonuç odaklı çalışmasının başarısını ve saygınlığını önemli ölçüde artıracağını düşünüyorum.

Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu'ndan özel sektör olarak beklentilerimiz üst düzeydedir. Kurulu'da ele alınacak konular, uluslararası uygulamalar ve uluslararası anlaşmalarla belirlenen standartların yakalanmasına hizmet edecek mahiyette değerlendirilmelidir. Firmalarımızın küresel pazarlardaki rakipleri ile aynı koşullarda rekabet etmesinin yolu buradan geçmektedir.

Diğer taraftan, ticaretin kolaylaştırılması konusu birçok farklı disiplinin hep birlikte ele alınmasını gerektirmektedir. Bununla birlikte, Türkiye'de oluşturulmuş mevcut koordinasyon yapıları, genel bir strateji doğrultusunda çizilen yol haritasına bağlı kalarak, sonuç elde etmeye çalışmaktadır.

Destek vermeye hazırız

Bu durum nedeniyle birçok sorunun çözümünün istenilen düzeyde gerçekleştirilemediğini düşünüyorum. Kurulu'nun yaşanan bu durumu düzeltici adım atmasını önemli görüyorum. Şunu bir kez daha vurgulamak isterim ki özel sektör olarak elbette teknik komiteler seviyesinde yapılan araştırma ve analiz çalışmalarına değer veriyoruz. Bu çalışmalarını dikkatle takip ediyor elimizden geldiğince gereken katkıyı sağlıyoruz. Kurulumuzdan bu aşamadaki beklentimiz söz konusu çalışmalar neticesinde ortaya çıkan çözüm önerilerinin uygulamasının takipçisi olmasıdır. Uygulamaya konulmayan çözüm önerileri zamanla geçerliliğini kaybetmekte olup bu ve bunun gibi çalışmalara olan yaklaşımı zedelediğinin bir kere daha ifade etmek isterim.

Kurulu'nun gerçekleştireceği her çalışma kapsamında gereken desteği vermeye TOBB olarak her zaman hazır olduğumuzu bir kez daha belirtmek isterim.

DTÖ TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI ANLAŞMASI:

YENİ BİR FIRSAT MI YOKSA
YENİ BİR HAYAL KIRIKLIĞI MI?

Hazırlayan: Kubilay ŞİMŞEK / Dış Ticaret Müdürlüğü Uzmanı

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), küresel ekonominin entegrasyonu ve küresel refahın artmasını teminen uluslararası ticaretin önündeki engelleri kaldırmayı amaçlayan ve kökleri 2. Dünya Savaşı sonrası 1948 yılında yürürlüğe giren Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması'na (GATT) kadar giden bir organizasyondur. DTÖ'nün ekonominin liberalleşmesi yönünde yürüttüğü çalışmalar ve ürettiği siyasalar mal ticaretinin yanı sıra hizmetler ticareti ve ticari nitelikteki fikri mülkiyet haklarını da kapsamaktadır. Bu çerçevede, 2001 yılında Doha'da toplanan Bakanlar Konferansı'nda uluslararası ticaretin değişen koşullarına ayak uydurulabilmesi amacıyla 20 ayrı başlıkta "Doha Kalkınma Gündemi" müzakereleri başlatılmıştır.

Bununla birlikte, Doha Kalkınma Gündemi çerçevesinde gerçekleştirilen çalışmalar gerek gelişmiş ülkeler (GÜ) ve Gelişme Yolundaki Ülkeler (GYÜ) arasındaki çıkar çatışmaları gerekse "Tek taahhüt" esasına dayanan karar alma mekanizması nedeni ile sekteye uğramıştır. 2001 yılından itibaren geçen süre içinde müzakerelerde hatırı sayılır bir yol alınamaması DTÖ'ye olan güveni sarsmış ve bu konuda yapılan girişimler uluslararası müzakerelerdeki teamüllerin yerine getirilmesinden öteye gidememiştir.

Yaşanan bu sürecin yarattığı hayal kırıklığının önüne geçebilmek adına 2011 yılında Cenevre'de düzenlenen 8. Bakanlar Konferansı'nda alınan karar gereği tek taahhüt prensibinden vazgeçilmiş ve sonuçlandırılması diğer konu

başlıklarına kıyasla daha kolay olan alanlardaki müzakerelerin devam ettirilmesi kararı alınmıştır. İki yıl sonra Bali'de toplanan 9. Bakanlar Konferansı'nda da "Bali Paketi" olarak adlandırılan konu başlıklarında çalışmalara başlanmıştır.

Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması (TFA) da bu paket içinde kendine yer bulmuş ve söz konusu Bakanlar Konferansı'nda kabul edilerek 27 Kasım 2014 tarihinde DTÖ Genel Kurulu'nda Marekeş Anlaşması'nın bir parçası haline gelmiştir. Bu Anlaşmayı özel kılan ise DTÖ'nün kuruluşundan bu zamana kadar yukarıda bahsi geçen ana misyonuna hizmet eden yegâne anlaşma olmasıdır. 164 DTÖ üyesi arasından 112 tanesinin Anlaşmayı imzalamasını takiben Anlaşma 22 Şubat 2017'de yürürlüğe girmiştir.

Türkiye de bu ülkeler arasında yer almakta olup, 15 Ocak 2016 tarihli ve 6662 sayılı Kanun ile "Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marekeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol" ile söz konusu protokolün ekinde yer alan TFA'ın onaylanması uygun bulunmuştur. Protokol ve eki anlaşma 29 Şubat 2016 tarihli 2016/8570 Bakanlar Kurulu kararı ile onaylanmıştır. Türkiye 16 Mart 2016 tarihinde TFA'yı onayladığını DTÖ'ye bildirmiştir.

Anlaşma neler getiriyor?

TFA'nın maddeleri incelendiğinde, son yıllarda hükümetlerin uyguladıkları ekonomi politikalarına rağmen bir türlü istenilen düzeyde iyileşme gösteremeyen dünya ekonomisine önemli bir katkı sağlamaya yönelik esaslar içerdiği gö-

rülmektedir. TFA, ülkelerin dış ticaret işlemlerinin şeffaflık ilkesine dayanarak 21. yüzyılda ticaretin ulaştığı seviyeye uygun olarak revize edilmesini amaçlamaktadır.

TFA'nın içeriği şu şekilde özetlenebilir:

Dış ticarete konu olan eşyaların, transit halinde olanlar dâhil, hızlı bir şekilde gümrük işlemlerinin tamamlanarak piyasaya girişinin sağlanmasına dair hükümler Anlaşmada mevcuttur.

TFA, dış ticaret işlemlerinden sorumlu gümrük idareleri ile diğer ilgili kurum ve kuruluşların birbirleri arasında ticaretin kolaylaştırılması amacıyla sağlıklı bir işbirliğini teminen tedbirler içermektedir.

TFA, dış ticaret alanında teknik yardıma ve kapasite oluşturulmasına katkıda bulunacak olan hükümleri de hayata geçirmeyi hedeflemektedir.

Ülkelerin gümrük mevzuatlarında yaptıkları değişiklikleri ulaştırılabilir bir şekilde kamuoyunun bilgisine sunmaları TFA'nın önem verdiği bir başka önemli husustur.

TFA, dış ticaretin elektronikleşmesi, tek pencere sisteminin geliştirilmesi, Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü'nün (YYS) yaygın hale getirilmesi ve gümrük prosedürlerinin uluslararası standardizasyonu alanlarında yapılması gereken faaliyetleri içermektedir.

Özetle Anlaşma ile elde edilmeye çalışılan nihai amaç, ülkelerin dış ticaret ile ilgili mevzuat ve uygulamalarını basitleştirip revize ederek ürünlerin hızlı bir şekilde dolaşımına

imkân sağlamasıdır. Ayrıca, Anlaşma'nın şeffaflığı artıracığı, küresel tedarik zincirine katılım imkânlarını yükselteceği ve dış ticarete yaşanan yolsuzlukların da önüne geçebileceği değerlendirilmektedir.

Anlaşmanın ekonomik getirileri

Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile birlikte dünya ekonomisine yapacağı ekonomik katkılar yapılan araştırmalar neticesinde şu şekilde özetlenebilir:

Öncelikle TFA, DTÖ üyesi ülkeler arasında DTÖ'nün kuruluşundan bugüne kadar geçen 20 yıllı aşkın süreçte üzerinde mutabakata varılmış ilk ve tek çok taraflı anlaşmadır. Bu durum nedeni ile ülkeler arasındaki ekonomik entegrasyon çok daha ileri boyuta taşınacaktır.

Yapılan çalışmalar sonucunda Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi halinde dünya ekonomisine yapacağı katkılar aşağıdaki gibi özetlenmiştir:

✓ TFA'nın 2030'a kadar, yıllık %2,7'ye varan oranla dünya ihracatına katkı sağlaması ve dünya gayri safi milli hasılasını %0,5'ten fazla artırması beklenmektedir.

✓ Anlaşmanın tümüyle uygulanmaya başlamasıyla birlikte küresel ticari maliyetlerin ortalama %14,3 azalması öngörülmektedir. Bu konuda en fazla fayda sağlayacak ülkeler gelişmekte olan ülkeler olacaktır.

✓ Anlaşma sayesinde, gelişmekte olan ülkelerin ihrac ettikleri ürün çeşidini %20 oranında, en az gelişmiş ülkeler ise %35 oranında arttırılabilecektir.

✓ Anlaşma'nın küresel ekonomiye 20 milyon yeni iş imkânı yaratacağı ve gelişmekte olan ekonomilerin ihracatını yıllık 170 milyar dolar ile 730 milyar dolar arasında arttıracığı hesaplanmaktadır.

✓ Anlaşma sayesinde dünya ekonomisine yıllık 400 milyar dolar ile 1 trilyon dolara kadar ilave gelir sağlanacağı değerlendirilmektedir.

✓ Dünya Bankası verilerine göre havalimanı ve limanlardaki etkinliğin artırılması dünya ticaretinde yıllık olarak 377 milyar dolar artışı beraberinde getirecektir. Dünya Bankası'na göre bu rakam tarifelerin azaltılması ile oluşacak artışın üç katı kadardır. TFA bu konuda önemli ölçüde rol alabilir.

✓ Sınır yetersizliği, karmaşık gümrük kuralları ve diğer ticari engeller ulusla-

arası ticaret yapma arzusundaki bütün işletmeleri, özellikle de KOBİ'leri olumsuz olarak etkilemektedir. Dünya Ekonomik Forumu tarafından yapılan araştırmaya göre, TFA uygulaması bazı ekonomilerde KOBİ'lere yurtdışı ürün ihraçlarında %60 ila %80 oranında bir artış sağlayabilir.

Fırsat mı hayal mi?

TFA, DTÖ'nün 20 yılı aşkın geçmişinde tüm ülkelerin mutabakata vardığı tek anlaşmadır. TFA'nın başarıya ulaşması, DTÖ'nün gölge düşen saygınlığını yeniden kazanmasının önünü açacak ve reel ekonomide yaşanan mevcut durgunluğun bir nebze olsun üstesinden gelmesine imkân sağlayacaktır. Yukarıda bahsi geçen ekonomik katkılara Anlaşma'nın yürürlüğe girmesini takiben olabilecek en kısa sürede ulaşılması 2008 finans krizinden beri bir türlü toparlanamayan küresel ekonomiye can suyu olabilecek niteliktedir.

Diğer taraftan, TFA'nın en büyük ekonomik katkısının, GYÜ'lere olacağı ifade edilmektedir. GYÜ'ler, küresel tedarik zincirine daha kolay bir şekilde entegre olabilecek ve bu durum sayesinde dünyanın kalkınma performansı artacaktır.

Bununla birlikte, dünyadaki ekonomik göstergeler, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki ekonomiden sorumlu karar alıcı otoritelerin tüm çabalarına rağmen istenilen düzeyde bir düzelmeyi 2008'den itibaren gösterememiştir. Uygulamaya konan mali ve para politikaları talep seviyelerini var olan arz miktarına göre yeterince yükseltmediğinden beklenen iyileşme sağlanamamıştır.

Ayrıca, Anlaşma'dan en fazla fayda sağlayacak olan ülkelerin GYÜ'ler olacağı savının geçmişteki tecrübelerde olduğu gibi tam tersi bir şekilde tezahür etmesi halinde DTÖ ve muadili diğer örgütlenmelerin var olan saygınlıkları ciddi oranda azalacaktır.

Anlaşma'da, her ne kadar gelişme yolundaki ülkeler ve en az gelişmiş ülkeler için özel ve lehte hükümler olsa da gelişmiş ülkelerin TFA'nın şartlarının uygulanması açısından gereken teknik ve entelektüel altyapıya sahip olmalarından kaynaklı bir avantaja sahip olacakları da aşikârdır.

Özetle, Anlaşma'nın tüm ülkelerin le-

hine olabilecek şekilde uygulanabilmesi başarılı olma şansının önünü açacak ve önemli bir fırsat yaratacaktır.

Sonuç ve değerlendirme

Ticaretin kolaylaştırılması kavramı DTÖ'nün gündemine 1995 yılında, yani DTÖ'nün kuruluşunun hemen akabinde gelmiştir. Bununla birlikte, Ticaretin Kolaylaştırılması Müzakerelerine resmen 2004 yılında başlanabilmiş, TFA ise 2017 yılında yürürlüğe girmiştir.

DTÖ, kuruluşundan itibaren ekonomide serbest ticaretin yaygınlaşmasını ve bu sayede ortaya çıkacak olan refah artışından tüm ülkelerin faydalandığı küresel bir kalkınma modelini hedeflemiştir. Buna karşın tüm ülkelerin çıkarlarını karşılayabilecek bir sistemin kurulması neredeyse imkânsız yakındır. DTÖ bünyesindeki tüm müzakerelerde sergilenen iyiniyetli çabalara rağmen bugüne kadar sadece Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması'nda üyelerin mutabakata vardığı görülmektedir.

Yukarıda da vurgulandığı gibi uzun ve meşakkatli müzakere süreçlerinin sonuca bağlanamaması ve ticaretin hızlı karar almayı gerektirir yapısı nedeni ile birçok ülke kendi aralarında veya buldukları coğrafi alandaki ülkelerle bölgesel ölçekte ticaret anlaşmaları imzalamaya başlamışlardır.

Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması, hâlihazırda yaşanan bu eğilimi DTÖ lehine çevirebilecek bir rol üstlenebilir. Anlaşma hükümlerindeki esasların tüm dünya ülkelerinde uygulanabilir olması halinde uzun vadede tamamen elektronik sistem üzerinden yeknesak bir dış ticaret prosedürünün üretilebileceğine tanıklık edebiliriz. Bu, DTÖ ve dünya ticareti için şu ana kadarki en önemli fırsattır.

Ancak, dünyadaki küreselleşmenin popülaritesinin azaldığı, buna ilaveten bölgesel nitelikli işbirliklerinin arttığı, ülkelerin ekonomilerini ve refahlarını korumak adına daha korumacı bir yaklaşım sergilemeye başladıkları günümüz ekonomik koşullarında, Anlaşma'nın uygulanmasında yeterince gayret gösterilip meyveleri toplanmaya başlanmaz ise Anlaşma, DTÖ'nün takip ettiği müphem konulardan biri olarak miadının dolmasını bekleyecektir.